Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 212 THURSDAY, NOVEMBER 6, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 6-го ЛИСТОПАДА 1997 р. Ч. 212 РІК CIV.

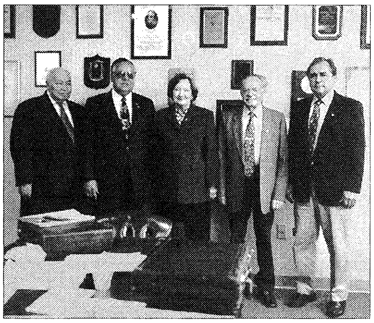
Україна і Росія оформили взаємозалік боргів

Київ(Р. Р.). — Пресова служба Кабінету Міністрів повідомила, що в столиці України 30-го жовтня відбулася зустріч української урядової делегації на чолі з віцепрем'-єром Сергієм Тигипком з російською урядовою делегацією, очолюваною першим заступником міністра співробітництва Росії Віктором Щегловським.

В ході зустрічі досягнуто домовлень і підписано низку українсько-російських домовлень. Серед них — міжурядова угода про взаємозалік заборгованости за спожиті енергоресурси та паливо для атомових електростанцій. Внесено зміни до договору про співробітництво прикордонних областей обидвох країн із включенням до переліку Автономної Республіки Крим. Підписано угоду про закуп Росією в України риболовецьких траверів.

Під час переговорів узгоджено, що створена російським урядом група відвідає Україну з метою полагодження питань поглиблення співробітництва шляхом усунення різних перешкод на шляху торгівлі.

Контрольна Комісія УНС перевела перевірку

Контрольна комісія (зліва): І. Винник, В. Пастушок, С. Геврик, С. Гавриш і А.Дорошенко.

Парсиппані, Н. Дж. — Контрольна Комісія Українського Народного Союзу, зустрічаючись тут в нових приміщеннях УНС, закінчила в середу, 5-го листопада, контролю майна і діяльности цієї братсько-громадської установи. Контроля відбулася напередодні звичайних нарад Головного Уряду УНС, які почалися у четвер, 6-го листопада, на Союзівці і закінчаться у неділю, 9-го листопада.

Контрольна Комісія працювала у складі, обраному 33-ою Конвенцією в 1994 році: Степан Гавриш, голова, Василь Пастушок, Стефанія Геврик, Анатолій Дорошенко і Іван Винник.

Республіканці добилися перемог у виборах

Ню Йорк. —У цьогорічних виборах у вівторок, 4-го листопада, найбільші виборчі змагання велися на льокальному та стейтовому рівнях і в них переможцями вийшли республіканці. У Ню Йорку на становище посадника міста та у сусідньому Ню Джерзі переобрано Руді Джуліяні і Крістін Тодд-Вітман на пост губернатора стейту.

К. Тодд-Вітман

У Ню Джерзі, де пост губернарора від республіканки К.Тодд-Вітман намагався відібрати демократ Джеймс МекГріві, ситуація виглядала напруженою впродовж цілого дня, а вечором в один момент противник-демократ провадив у голосуванні. Одначе кінцеві вислідй переважили в користь губернатора К. Тодд-Вітман, хоч і не з дуже великою, але все ж таки вистачаючою кількістю голосів. Після підрахунків, за губернатором К.Тодд-Вітман проголосувало 1,100,081 виборців, а за її суперником Дж. МекГріві 1,081,130 виборців.

У Вірджінії виборці віддали також перевагу республіканським кандидатам, на становище губернатора вибрали республіканця Джеймса Гілмора, а також два інші республіканці здобули пости заступника губернатора і стейтового прокуратора.

Папа Іван Павло II засудив антисемітизм

Рим. — Виступаючи перед шістьма десятками теологів, які взяли участь в організованому Ватиканом науковому симпозіюмі, присвяченому з'ясуванню причин виникнення антисемітизму, Папа Іван Павло II сказав, що деякі християнські вчення, базовані на „неправильній і несправедливій" інтерпретації Нового Заповіту, внесли свою частку провини за голокост і багатовікове переслідування европейських жидів.

Папа знову дуже гостро висловився з приводу антисемітизму, назвавши його „абсолютно непростимим і абсолютно хибним" язичницьким спотворенням головної доктрини християнства.

Все ж, як пише про цей симпозіюм газета „Ню Йорк Таймс", і на цей раз Папа не зробив того, чого очікували від нього жиди — не вибачився за колишнє наставлення Ватиткану, який, на їхню думку, не досить активно протестував проти голокосту і аж до 1965 року толерував відвертий антисемітизм серед католицьких священиків.

Симпозіюм тривав три дні, і Іван Павло II назвав його „іспитом сумління", який конче потрібний для християн перед настанням третього тисячоліття.

За 19 років, продовж яких Іван Павло II очолює Римо-Католицьку Церкву, він особисто домігся значного покращання взаємин між Католицькою Церквою і жидами. Серед реформ, схвалених на Другому ватиканському соборі, Церква викинула з Божественної Літургії всі негативні згадки про жидів, а в 1995 році офіційно заперечила віддзеркалену у Новому Заповіті провину жидів у смерті Ісуса Христа.

С. Чукмасов хоче стати Президентом України

Київ(Р.Р.). — Тут в суботу, 1-го листопада, газета „Кієвскіє Ведомости" повідомила, що про свій намір кандидувати на Президента України заявив голова зліквідованої недавно державної закритої акціонерної компанії „Укрзолото" Сергій Чукмасов.

Про це заявив керівник пресової служби компанії Григорій Руденко. За його словами, Чукмасов не хоче, щоб Президентом знову став дніпропетровець. „Краще нім буду я", — сказав С. Чукмасов.

Г. Руденко також повідомив, що рада акціонерів компанії „Укрзолото" має намір уважно вивчити рішення Кабінету Міністрів України про ліквідацію компанії. Її зліквідовано постановою Кабінету Міністрів України з 27-го жовтня, оскільки діяльність компанії як економічного експерименту із залучення недержавних інвестицій в розвиток золотодобувної і золотопереробної промисловости визнано незадовільною. Ліквідаційна комісія, очолювана заступником міністра промислової політики Сергієм Грищенком, пропонує створити нову структуру — державне підприємство „Украцентрзолото".

Нова структура виступить переємником прав і зобов'язань у всіх контрактах, укладених компанією „Укрзолото".

Президент запевнив у правильності економічного курсу

Київ (УНІАР). — Теперішній соціально-економічний курс України — „єдино правильний, бо це світовий курс, світовий вибір, а не вибір лише Президента України", — заявив голова держави Леонід Кучма під час зустрічі з журналістами. Однак він також зауважив, що головним недоліком сьогоднішнього курсу є те, що „ми тупцюємо на місці", а „іншого шляху в України немає".

Л. Кучма піддав різкій критиці керівництво Верховної Ради, оскільки за його словами, „ми саме через парлямент продовжуємо будувати розвинений соціялізм".

Президент назвав нехвалення державного бюджету „авантюрою з боку керівництва парляменту". Крім того, Л. Кучма висловився за закінчення українсько-російської „торговельної війни", оскільки „війна приносить шкоду усім, усі від неї програють". Він висловив сподівання, що під час запланованих на листопад зустрічей з президентом та прем'єр-міністром Російської Федерації це питання буде остаточно вирішено.

Як відомо, Росія наклала 25-відсотковий податок на український цукор, чим фактично закрила доступ до свого ринку.

В Україні встановлено валютний коридор

Київ(Р.Р.). — Віцепрем'єр-міністер Сергій Тигипко повідомив, що на першу половину 1998 року валютний коридор в Україні встановлено в межах 1.75—1.95 грн. за долар.

Про це ж сказано і в спільній заяві Кабінету Міністрів і Національного банку України, яку підготовив С. Тигипко. В документі сказано, що НБУ докладе всіх зусиль для утримання курсу гривні в означених межах.

У 1997 році валютний коридор є означений межами від 1.7 до 1.9 грн. за один долар. Межі коридору погоджено з представниками Міжнародного валютного фонду, які перебували в Україні до 30-го жовтня.

М. Бідняк створює шедеври, а живе в чужому помешканні

Львів. — Тут на одній з тихих вуличок біля Стрийського парку, майже під самим дахом у чужому будинку мешкає маляр Микола Бідняк, який став легендою за життя.

В 15-річному віці він втратив обидві руки і око, але не втратив волі до життя, не втратив почуття гумору і великого таланту. У 1945 році він вийшов у поле садити й натрапив на міну. Коли так-сяк одужав, батько забрав його до Канади, де Микола здобув освіту. Писати і малювати навчився, тримаючи олівець у зубах.

За свої картини М. Бідняк отримав кілька дипломів, медалі, отримав благословення від Папи Івана Павла II, став членом Спілки Художників України і лавреатом державної премії ім. Т. Шевченка. Пройшовши важкі випробування, М. Бідняк став членом Міжнародної асоціяції художників.

У Львів його привела любов до рідного краю і кохання до дівчини Марії. Тепер М. Бідняк — професор Львівської Академії Мистецтв. Десять своїх кращих полотен подарував музеям України. Його знають і шанують, але власного помешкання він не має, тому змушений винаймати закуток у чужому будинку.

Колишній прем'єр-міністер України хоче судити В. Пустовойтенка

Київ (Р.Р.). — Згідно з повідомленням у ч. 41 газети „Україна. Европа. Світ", колишній прем'єр-міністер Павло Лазаренко звернувся до суду зі скаргою на нового прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка за образу.

В. Пустовойтенко, начебто, розповів про зошит, у якому П. Лазаренко записував, що він має зробити для держави, і що — для себе. З виконанням рубрики „для себе" затримки не було, а з державними справами ситуація інша.

Був зошит чи ні, невідомо, але П. Лазаренко образився й подав скаргу до суду, а очолювана ним політична організація „Громада" у свою чергу подала скаргу до суду на голову Адміністрації Президента Євгена Кушнарьова, який виявив необережність, сказавши, що дії цієї організації „порядні люди і наближатися не можуть".

„Громада" виступила в обороні П. Лазаренка і тоді, коли нове керівництво Кабінету Міністрів намагалося відібрати в нього державну дачу, начебто незаконно винайменлену ним на 49 років. „Громада" відкликається на розпорядження Президента України ч. 252 з 11-го липня 1997 року про надання державної дачі у розпорядження тодішнього прем'єр-міністра П. Лазаренка.

Національна опера України полонила батьківщину Моцарта

Київ(Р.Р.). — Тут у суботу, 1-го листопада, газета „День" повідомила, що Національна опера України з великим успіхом виступає в Зальцбурґу, Австрія.

Художній керівник колективу Анатолій Мокренко повідомив із Зальцбурґу, що два вечори підряд знаменита зальцбурзька оперова заля на 2,000 місць була переповнена. Овація, скандування, багаторазові виклики українських акторів вимогливою зальцбурзькою публікою „відгукнулися гордістю в серцях українців", сказав А. Мокренко.

Колектив Київської опери продовжить виступи в Лінці, Бонні, Штутгарті, Франкфурті, Ганновері та Карльсруге.

„Громада" створила тіньовий уряд

Київ. — 4-го листопада партія „Громада", заснована колишнім прем'єром Павлом Лазаренком, зформувала тіньовий уряд, перший за увесь час незалежности України, повідомили засоби масової інформації.

Новий 12-членний тіньовий кабінет очолила 37-річна Юлія Тимошенко, колишній президент найбільшої в Україні газової компанії „Об'єднані енергетичні системи".

У заяві нового „уряду" сказано, що політична практика в демократичних державах передбачає опозиційну до існуючого уряду громадську діяль-

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Б. ПАТОН КАНДИДУВАТИ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ НЕ БУДЕ

КИЇВ. — Тут оприлюднено заяву Національної Академії Наук України, у якій сказано, що чутки про висунення президента НАНУ Бориса Патона кандидатом на депутата парляменту не відповідають дійсності. Як зазначено в документі, академік Б. Патон „уже неодноразово висловлював своє тверде переконання в необхідності триматися осторонь від політичних баталій". Він хоче зосередити свої сили цілком на діяльності НАН України, інформує газета „Факти" з 31-го жовтня.

ПРОТЕСТУЮТЬ ТОВАРОВИРОБНИКИ

КИЇВ. — Заступник голови Адміністрації Президента Павло Гайдуцький сказав, що виробники сільськогосподарської продукції вимагають поправок до закону про державне регулювання імпорту продуктів. В законі є відхилення від тієї договірної бази, що зформувалася, а кілька положень зазначеного закону погіршують становище українського товаровиробника при продажі. П. Гайдуцький зазначив, що Президент Леонід Кучма застосував вето до цього закону, але Верховна Рада це вето переголосувала.

ДНІПРОПЕТРОВЩИНА ПІДВИЩИЛА МІНІМАЛЬНУ ПЕНСІЮ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — 29-го жовтня Обласна Рада Дніпропетровщини вирішила збільшити суму мінімальної пенсії в області до 90 гривень на місяць. Заборгованість мільйонові пенсіонерів області зараз перевищує 400 млн. гривень. У Дніпропетровському підвищувати пенсії збираються за рахунок відрахувань від приватизації місцевих підприємств і робитимуть це поступово. Цей експеримент напередодні виборів випрацювали представники Партії „Громада" і за наслідки, припускає українське телебачення, відповідатиме, очевидно, також вона. Як відомо, головою „Громади" є колишній прем'єр Павло Лазаренко, який тепер очолює Обласну Раду.

БРАКУЄ ГРОШЕЙ І ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ МЕНТАЛЬНОСТИ

КИЇВ. — Тут відбувся міжнародний семінар на тему „Мікрокредитування як умова і засіб підтримки розвитку малого підприємництва в Україні". Семінар проведено з ініціятиви Міжнародного фонду „Відродження". Директор Німецького бюра з питань координації технічної допомоги в Україні Клявс Брюммер вважає, що в Україні є дві проблеми, які перешкоджають розвиткові малого підприємництва. Це — відсутність стартового капіталу і непідприємницька ментальність.

ПЕНСІЇ І ПЛАТНІ — ЗА РАХУНОК БОРЖНИКІВ

СИМФЕРОПІЛЬ. — У кримських пенсіонерів і робітників бюджетної сфери з'явилося більше надій на те, що вони отримають заборговані їм пенсії і платні. Заступник голови Ради Міністрів Криму Ігор Іванченко повідомив, що 1-го листопада на нараді, присвяченій ліквідації заборгованости, вирішено збирати гроші у боржників перед бюджетом у пенсійний фонд та у фонди соціяльного забезпечення. Учасники наради обговорили також способи поповнення місцевих бюджетів і виплачування пенсій і платень з них, в тому числі й товарами. За словами І. Іванченка, нарада не може повністю вирішити питання ліквідації заборгованости, оскільки для цього потрібні певні зміни щоб вирішити цю проблему на нормативному рівні від Кабінету Міністрів України і навіть на законодавчому рівні. У зв'язку з цим, відповідні пропозиції спрямовані як до КМ України, так і до Верховної Ради України.

ПІДВИЩУЮТЬ ТЕМПИ ВИРОБНИЦТВА

ВІННИЦЯ. — Обласна адміністрація провела конкурс нових ідей щодо поліпшення праці підприємств області. На конкурсі представлено понад сто оригінальних ідей і деякі з них уже взяв до уваги завод „Маяк". Він затримав основне виробництво, утворивши шість різних підприємств. Реструктуризація дала змогу вдвічі збільшити обсяги виробництва і продажу продукції, у півтора раза зросла заробітна платня, розповів директор заводу Петро Кузнєцов.

У СВІТІ

ОБШИРНІ ДОСЛІДИ ПРОВЕДЕНІ Світовим банком вказують на те, що наступними центрами епідемії АІДС будуть Китай, Індія та країни Східньої Европи. Базуючись на цих дослідах, Світовий банк підкреслив, що готовий видати сотні млн. дол. на допомогу запобігання розповсюдження хвороби АІДС в тих країнах, де уряди застосують відповідні програми для контролювання цієї світової епідемії. Марта Ейнсворт, старший економіст згаданого банку, стверджує, що епідемія хвороби АІДС значно збільшує убогість і зменшує нагоду освіти в країнах, які розвиваються, тому на її думку конечним є негайно допомогти цим країнам, бо в іншому випадку це коштуватиме великою вратою життя мільйонів осіб. Згідно зі згаданими дослідами, досі ця епідемія хвороби АІДС заразила 23 млн. осіб і вбила 6 млн.

ГАЇТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Рене Преваль, запропонував кандидатуру економіста та колишнього режисера Гарве Деніса на становище прем'єр-міністра країни, на що номінат погодився. Становище прем'єр-міністра було необсадженим вже впродовж останніх п'ятьох місяців, коли з нього зрезигнував Росні Смарт. Г. Деніс, якому 58 років, був міністром інформації та культури в уряді колишнього президента Жан-Бертранда Арістіда. Якщо кандидатуру Г. Деніса буде схвалено, то це закінчить довготривалу політичну кризу, котра виникла в наслідок залишення своїх становищ кількома міністрами під час загальних страйків, зорганізованих угрупуваннями, що виступають проти приватизації. Про ці події повідомило напівофіційне пресове агентство Гаїті.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 3-ГО ЛИСТОПАДА, в окружному Федеральному суді в Денвері, Кольо., розпочалася розправа Террі Ніколса, котрого звинувачено у співпраці з Тимоті МекВеєм у підготовці бомби, котра знищила урядовий будинок в Оклагома Ситі 19-го квітня 1995 року, де загинуло 168 осіб. Оборона на початку розправи, представила свого клієнта Т. Ніколса, як людину обманену приятелем і котру звинувачено у згаданій співпраці на базі хибного уявлення зовсім побічних доказів і кроків, на котрі є цілком прості вияснення. У своєму вступному виступі головний адвокат підсудного Майкл Тайгар заявив перед лавою присяжних, що „Террі Ніколс намагався будувати життя, а не бомбу".

АМЕРИКАНСЬКІ ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ є дещо роздратовані тим, що на ізраїльсько-палестинські переговори, котрі розпочалися у Вашінгтоні минулого понеділка, 3-го листопада, Ясір Арафат вислав важливих представників, але не включив тих, які мають вміння і право, потрібні для розв'язки специфічних спірних питань, котрі вже майже рік є забороном у дальших мирних переговорах. Меделин Олбрайт, секретар Державного департаменту, відбула дуже гостру зустріч з членами палестинської делегації та зазначила, що без потрібних урядовців буде дуже важко посуватися вперед. У результаті її повідомлення, що потрібні палестинські чиновники прибудуть. Ці переговори й без того були відкладені на один тиждень ізраїльським міністром закордонних справ Дейвидом Леві, котрий заявив, що потребує спеціяльних вказівок повного кабінету, щоб могти переговорювати.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Дуже стара проблема

Нею є одвічний поділ на багатих і бідних. Вже ніби й звичний, вже всі ми змирилися з ним як з неминучістю, що випливає зі самої людської природи... А все ж таки сумління не годне погодитися з цим фактом остаточно, все ж таки щось нас гризе, щось тут „не так" — свідомість ніби все розуміє, а от з глибини підсводомости зринає чисте, позаісторичне і позасоціяльне, почуття справедливости: не може ж цей поділ тривати завжди, бо що ж ми тоді за цивілізація дивна така, що ж ми тоді за люди, духові істоти?

На цей ідеалістичний аспект питання можна махнути рукою, якби не та обставина — і її підтверджено соціологічними даними та неупередженою аналізою — що не тільки крайня бідність, але також надмірне багатство може виявитися небезпечним для суспільства. Щоб не йти далеко за прикладами, згадаймо недавній випадок з мільйонером ДюПонтом, який — ні защо ні про що! — застрілив свого спортового тренера. Багатство до тієї міри розіпсило ДюПонта, що він уже позбувся усяких моральних засторог, упевнивши себе, що понад гроші в людському світі вже нема ніякої іншої сили.

Історія дає страшніші, маштабніші приклади. Втішаючись перемогою у виборах до Райстагу 31-го липня 1932 року, коли нацисти дістали 230 депутатських місць зі 600, Гітлер того ж року, у виборах 5-го листопада, втратив 2 мільйони голосів і вже зберіг тільки 196 місць у парляменті. І от раптом 30-го січня 1933 року Гітлер стає канцлером однопартійного уряду. Що могло статися? А те, що його підтримали найбільші німецькі багатії — Гугенберг, Шахт, Крупп, Тіссен, Шредер...

Чи великі гроші завжди пов'язані з чимось негідним? Ні. Є безліч протилежних, приємних свідчень. Амерканський мільйонер Вілліям Келлог все життя прожив у тяжкій і чесній праці, у надзбвичайній скромності, а мільйони дарував для заснування шкіл і оздоровчих комплексів для дітей, для збереження природного довкілля.

Але тим і відрізняється добра справа від недоброї, що перша не потребує ніяких обмежень, бо внутрішньо узгоджена з високими духовими істинами, з Божими заповідями, тоді як другу належить стримувати твердою рукою закону. І ні в якому разі не можна дозволити, щоб та рука попустила, як це сталося перед Великою депресією 1929-33 років, коли окремі спритні підприємці, маючи великі гроші, монополізували різні важливі ділянки виробництва, нещадно руйнуючи дрібного виробника і середню клясу — основу американського підприємництва і демократії.

Тому Френклін Рузвелт і змушений був заініціювати „новий курс" — силою державної влади скасувати монополії, нагодувати з державних запасів голодних, запевнити для них працю, запевнити майбутнє.

Прикро тільки, що закони, навіть найкращі, не діють самі по собі, без людей. Антимонопольний закон було прийнято задовго до Рузвелта, одначе багаті навчилися його обминати. Вони це саме роблять і тепер. Наприклад, власника корпорації „Майкрософт" Билла Ґейтса оскаржували в суді фірми „Еппл-Макінтош", „Борлайд", „Лотус", чотири роки судді вивчали справу, і хоч неозброєним оком можна було бачити, що постає нова комп'ютерна монополія, дали можливість правникам Ґейтса оборонити його, за грубі, певна річ, гроші: маєток Ґейтса перевищує 36 блн. дол.

Заторкуючи тему поділу на бідних і багатих, журнал „The Business Week" інформує, що вражаючі успіхи ринку цінних паперів в останні роки збагатили власників „шерів" на 2 трильйони дол. При цьому накйбільший кусень пирога припав тим, хто вже й так багатий. А добру половину населення щастя обійшло стороною — вона не тримає капіталів у „шерах" з тієї простої причини, що не має на це грошей. Й от що бачить журнал у перспективі: не за горами час, коли багаті змушені будуть повнішою мірою ділитися з бідними. Це може відбуватися створенням „велферної держави", а може — у висліді вимог юній, які шукають нових форм перерозподілу багатств. Зі свого боку, журнал слушно називає ці два способи неефективними і застановляється на давній, одначе вічно свіжій ідеї Томаса Джефферсона: активізувати інтелектуальний та економічний потенціял громадян, щоб усі вони, застосовуючи власні сили, змогли користуватися матеріяльними багатствами Америки. Для цього передусім слід випрацювати мудру систему податкових пільг. Але головне — дати людям силу знань, силу розуму. Колись президент Лінколн, втілюючи ідею Джефферсона, дарував кожному звільненому рабові 40 акрів землі і одного осла. Тепер землі для всіх не вистачить — тепер держава може і повинна спромогтися на інший дар — полегшити молодому поколінню шлях до освіти.

М. Мельник

ДЕРЖАВНЕ РЕҐУЛЮВАННЯ ЧИ ВІЛЬНИЙ РИНОК?

СССР перестав існувати всього кілька літ тому. Постали нові незалежні держави, та вони були створені не за допомогою визвольних революцій, а в наслідок рішень місцевих націонал-комуністів і завдяки децизії уряду Ґорбачова не старатись втримати СССР за допомогою зброї.

В Україні, як і в інших новостворених державах, на керівних постах в політиці, адміністрації, економіці, науці і культурі залишились члени „старої ґвардії". Вибори до Верховної Ради надвозначно показали, що надто велика частина народу підтримує дещо змодифіковані ідеї комуністів.

Держава і економіка

Після проголошення незалежности в центрі уваги була проблема переходу економіки до системи вільних ринків. Після більших чи менших вагань люди остаточно прийшли до переконання, що альтернативи цей перехід не має. Та тоді виринула велика проблема: як далеко в тому напрямі іти і до якої міри усунути державу від втручання в економічні процеси? З огляду на близькі вибори дискусії на ті теми пожвавлюються і вони напевно не залишаться без впливу на вислід виборів — і парляментарних, і президентських.

Центральним питанням відносно структурних змін в економіці сьогоднішньої України є: до якої міри уряд має керувати економікою країни? Дискутанти дуже часто стараються підперти свої арґументи прикладами з різних країн світу, та приклади ті нерідко є або штучно пристосовані до потреб авторів, або просто неправдиві і впроваджують читачів у блуд.

В „Голосі України" з 16-го вересня ц. р. депутат ВР і доктор економічних наук В. Коломойцев пропонує „Державне реґулювання як основу національної ідеології подолання економічної кризи". Автор пропонує „...створення інвестиційного клімату для залучення, під державною контролею на безвідсотковій основі, інвестицій на розвиток українського промислового комплексу...".

Цікаво, як доктор економічних наук міг зробити таку пропозицію? Чому хтось мав би інвестувати гроші в якесь підприємство задурно, коли є можливість інвестувати або за проценти, або за дивіденди? І де ж ті гроші взяти — з податків, чи, може, держава має змушувати банки до надавання безвідсоткових позичок? Подруге, всі підприємства хотіли б дістати гроші, за які не треба платити процентів. То як же ж ті підприємства вибрати? За збанкрутілими методами пятирічок? Автор дає теж своїм читачам за приклад досвід латиноамериканських країн. Він твердить: „Головним і вирішальним шляхом успіху в проведенні реформ у більшості латино-американських країн було те, що... роля держави в процесах реформування економіки зростала, а не зменшувалась". Це твердження є цілковито фальшиве. Держави ті втручались в економічні процеси досить багато літ тому. Останніми роками, як можна без труду довідатись з публікацій різних міжнародних установ, роля урядів в економічних процесах тих країн не збільшується, а зменшується, і це є причиною їхніх успіхів. Ось у відомому французькому тижневику "L'Express" з 21-го серпня ц. р. читаємо: в Арґентині „...масові приватизації нафти, водопроводів, копалень, доріг, залізниці і банків, що їх провів Кавальльо в 1990 році... дали величезний поштовх до модернізації країни".

Українські і китайські комуністи — це різні речі

Маємо теж поради українських комуністів. Вони вказують на великі успіхи економічної політики комуністів Китаю, виразно ватякаючи на те, що й в Україні було б те саме, коли б вони прийшли до влади. Та коли порівняти економічні програми українських і китайських комуністів, тоді можна завважити, що вони в дуже важливих ділянках є протилежні.

В Китаю Денґ Шіяопінґ розпочав економічні реформи в 1978 році. За 18 літ від того часу пересічний дохід на особу зростав 8.2 процентів на рік і в 1995 році становив 2.750 дол. Таким чином річний дохід пересічної родини з чотирьох осіб був 11,000 дол. Приватизація в сільському господарстві дала поштовх до росту продуктивности, помимо того, що уряд продовжував замовлення на сільсько-господарські продукти за зниженими цінами, щоб в такий спосіб знайти гроші на інвестиції в індустрію.

Поштовхом до економічного поступу Китаю стали підтримувані адміністраціями сіл і міст малі підприємства. Вони випускають біля 40 процентів індустрійної продукції. Разом з тим проводиться приватизація державних підприємств. Тоді всі заходи не були б такі успішні, коли б не було стабільних цін та досить грошей на інвестиції. Між 1987 і 1995 роками ціни на споживчі товари піднімались, в пересічному, 8 процентів на рік. Виходить, що вагу стабільних цін китайські комуністи розуміли. Натомість українські комуністи й не пробували допомогти своїм урядам у стабілізації цін. Навпаки! Вони ефективно не дозволяли на зменшення соціяльних видатків. Тому що на їх покриття не вистачало доходів з податків, уряд друкував гроші. Наслідки тієї політики ми знаємо.

Проблему інвестицій в таких економічних системах, як китайська, не тяжко зрозуміти. Коли країна не може надіятись на значні іноземні інвестиції, тоді економічне зростання залежить від того, яку частину національного доходу народ видає на споживчі товарі і на послуги, яких велику частину постачає держава.

Не є великою таємницею, що в Китаї найбільшим постачальником послуг є держава, та коли в 1978 році державні видатки становили 82 процентів валової продукції індустрії, тоді, завдяки зниженням податків та індустрійному ростові, в 1995 році пропорція та злетіла до 34 процентів. А що роблять українські комуністи? Кожну спробу урядів зменшити ролю держави в житті народу вони засуджують як антинародну і мають досить сили у Верховній Раді, щоб до того не допустити. І коли, в тому часі, китайський уряд старається всіми способами притягнути закордонні інвестиції, українські комуністи їх засуджують, унеможливлюючи в цей спосіб вихід України з економічної кризи.

„Сиґналізуй наліво, але їдь направо!"

Реформування економіки в Китаї в напрямі економічної системи вільних ринків не йде без перешкод. В китайській Комуністичній партії є досить багато старих діячів з марксистсько-ленінськими ідеологічними навантаженнями. Та видно, що провід партії вміє давати собі з ними раду. Недавно один визначний економіст і радник уряду зробив таку заввагу: „Що таке соціялізм? Це пошук за соціяльною рівністю, а не що держава має мати більшість акцій в кожній індустрії". От коли б українську Комуністичну партію опанували такі ідеї!

Китайський уряд, мабуть, буде продовжувати перебудову своєї економічної системи. На XV конґресі Комуністичної партії, що відбувся у вересні ц. р., новий лідер партії Джіянґ Земін не все висловлювався дуже виразно. На ту тему на конґресі кружляла така історійка: Клінтон, Єльцин і Джіянґ їдуть своїми автами і під'їжджають до перехрестя. Клінтон і Єльцин без вагання повертають направо. Джіянґ завагався і спитав свого пасажира Денґа Шіяопінґа, що робити. Денґ відповів: „Сиґналізуй наліво, але їдь направо!".

На всякий випадок, у своїй програмовій промові на конґресі Джіянґ подав до відома, що уряд буде продовжувати приватизацію переважної кількости державних підприємств. Чи є можливо, щоб українські комуністи пішли слідами комуністів Китаю?

Богдан Марків

200-ліття Ф. Шуберта

Перший концерт дев'ятого сезону „Музика в Інституті", що відбувся в суботу, 25-го жовтня ц.р., в Українському Інституті Америки, присвячено 200-літній річниці народження віденця Франца Шуберта (1797-1828), найбільшого композитора австрійської столиці. Ф. Шуберт компонував у всіх жанрах музики, але будучи скромним, бідним, а через те й несміливим, не втішався популярністю. Рівнож не було в нього ні патрона, котрий відкрив би йому двері у широкий світ.

Свою творчість Шуберт почав в час Віденського конґресу, після котрого публіка бажала танців, і радше музики для розваги. Музичні видавництва не помічали молодого Шуберта, під претекстом малої популярности композитора, не хотіли ризикувати коштами друку нової музики. Це була причина, що його опери не мали прем'єр, а симфонічна музика не входила у репертуар оркестр. Дещо з інструментальної камерної музики прозвучало у домах його приятелів на „Шубертових вечорах". Єдиним жанром, що почав здобувати розголос, були пісні. І це завдяки виконавцеві Йоганові Фоґлеві, якого слава оперного співака, знаменитий голос та шляхетне виконання промостили їм дорогу до широких мас слухачів.

Виконавцями ювілейної програми були сопрано Венді Воллер і піяніст Вячеслав Бакіс, відомі артисти з минулого сезону. Скрипаль Дмітрі Берлінскі і челістка Ванда Ґловацька — вперше на сцені Інституту. Вони молоді музики, біографія яких вже позначена імпресивними артистичними осягами. В програмі концерту на початку була Сонатіна г-моль опус 137, ч. 3 для скрипки й фортепіяну, яку Д. Берлінскі з В. Бакісом відіграли з романтичною віртуозністю. А по перерві з надхненням прозвучало Тріо Б-дур з челісткою В. Гловацькою.

Шуберт написав в останньому році життя два твори для такого складу: один, що відзначається драматизмом, чоловічою силою і має риси героїзму в тонації Ес-дур; а тріо Б-дур написане в ліричному тоні, глибоко поетичне і має багато жіночої ніжности. Ці елементи належно використала челістка, яка з легкістю відповідала на всю музичну кокетерію скрипки та фортепіяну. Публіка оваційно прийняла це одушевлене виконання Шубертового твору.

Як композитор, Шуберт уславився своїми піснями, які він довів до вершин музичної форми тим, що фортепіян має самостійну партію. Він мав незвичайну легкість розуміння поезії в кожному її аспекті і, звичайно, вибирав найкращі тексти до своїх пісень, а текст у фортепіяновій партії знаменито ілюстрував музичними засобами.

В. Воллер з піяністом Бакісом до свого виступу вибрала шість пісень, різного характеру і часу створення. Співачка внутрішньо переживає пісню настільки, що ключеві слова тексту набирають іншої ваги. Так у пісні „Молодець при джерелі" слово „зідхання" звучало особливо тепло і створило почуття малощо не розкоші фізичного дотику. А дальше пісні „Зеліґкайт", „Нахтгімне". У пісні „Ферклєрунг", в тексті є вислів: „Де твоє жало, смерте?". Те німецьке слово „тот" вже не було співане, вона його прорекла. Свій виступ Воллер закінчила баладою „Лісовий цар". Цей архитвір вокалу пірвав співачку до руху, вона малювала картину драми мімікою й жестами. Завдяки драматичній дії співачки, публіка, навіть без знання тексту, могла розуміти зміст — трагедію батька, який несе додому вмираючого сина. Змагання зі смертю йде під час утяжливої лісової дороги. Цим інтерпретативним стилем співачка зрушила публіку до спонтанного аплявзу і вигуків „Браво!"

А. Шевченко,
Київ

2-ий Світовий форум українців в оцінці преси

I

Публікації, присвячені 2-му Світовому форумі українців, можна умовно поділити на кілька груп: опубліковані напередодні його відкриття, переважно інформаційного характеру; інтерв'ю з урядовими особами, які прямо чи посередньо відповідали за його організацію; присвячені аналізі доповідей Президента України, голови Верховної Ради, голови УВКР та деяких інших учасників; інтерв'ю з делеґатами та гостями форуму; статті підсумкового характеру.

В публікаціях аналітичного характеру, що з'явилися після перших днів праці і по завершенні форуму, привертається увага до таких питань:

1. Стосунки між Україною та діяспорою, допомога України діяспорі та, навпаки, діяспори — Україні, проблеми східньої діяспори.

„У першу чергу, сьогодні актуальним стає питання, щоб Українська держава і Президент України стали захисниками всіх українців в цілому світі, а не тільки українців, які тут живуть" (А. Лозинський (ЗСА), „Час/Time" з 11-17-го вересня).

„Важливим є питання про надання діяспорі статусу вихідців з України, що дало б її членам можливість вільно відвідувати свою батьківщину, а Україні — збільшити приплив коштів через інвестиції та підприємницьку діяльність" (Д. Дуцик, „Україна молода" з 27-го серпня).

„Сьогодні одне з найболючіших питань — це залучення інестицій. Тут якраз діяспора могла б зробити багато, але й нам потрібно покращити законодавство, щоб створити сприятливі умови для інвестора" (Г. Удовенко, „Україна молода", 27-го серпня).

„На жаль, представників діяспори досить часто цікавлять не проблеми України, не її подальша доля, а лише діяспорні проблеми, ...що їх давно уже б мало в робочому порядку вирішити товариство „Україна"... Далеко не всі представники діяспори виявили розуміння глибини мовно-культурних проблем України, зокрема, ступеня асиміляції" (Б. Бахтєєв, інформаційно-аналітичний центр „Рейтинг", „День" з 4-го вересня). Подібної думки щодо нерозуміння діяспорою головних проблем України дотримується Б. Гаврилишин, президент фонду „Відродження" („Вечірній Київ" з 23-го серпня).

Про велику підтримку діяспорою України говорить й А. Лозинський (ЗСА) („День" з 4-го вересня), Ф. Кругляк, Великобританія („Україна. Європа. Світ" з 21-го серпня). Значний вплив української діяспори на політичну ситуацію в Україні відзначає І. Драч („Україна молода" з 21-го серпня).

„Ми повинні говорити про діяспору як про реальний засіб лобізму українських інтересів за кордоном і про лобізм не просто на рівні певної ідеології, а й на рівні започаткування і реалізації конкретних програм як у духовній, так і в економічній сфері. Тут існує дві проблеми. Одна — це ставлення нашої влади до української діяспори. Треба виділяти відповідні кошти для підтримки української ідентичности за кордоном. Друга — діяспора теж повинна дещо переглянути свою ролю на сучасному етапі" (І. Заєць, „Час/Time" з 21-27-го серпня).

В. Ільяхова, А. Скальський (Латвія), Є. Волицький (Литва) вважають, що основні проблеми, які хвилюють українців Латвії та Литви, на форумі розв'язані не були („Голос України" з 3-го вересня). Аналогічно щодо українців Придністров'я вважає О. Бут („Україна. Європа. Світ" з 21-27-го серпня).

2. Проблема молоді — її фактична відсутність на Форумі свідчить про небезпечний розрив між її інтересами та інтересами старшого покоління.

„Якщо подивитися на їхні [учасників форуму] сивочолі обличчя, особливо з Канади, ЗСА і взагалі західніх країн, то побачимо людей старшого віку. Я волів би бачити молодь!.. Питання молоді дуже непросте. Треба враховувати асиміляцію і ще багато іншого" (Ю. Москаль (Канада), „Час/Time" з 11-17-го серпня).

„Можливо, проблемою форуму була майже цілковита відсутність серед його післанців молоді, яка сьогодні дивиться на світ зовсім іншими очима... Потрібно інтеґрувати молодих українців Заходу в економічну систему України, яка тільки зароджується" (Д. Дуцик, журналістка, „Україна молода з 27-го серпня). Аналогічно вважають Р. Дяків (генеральний директор Міжнародної спілки українських підприємців, „Вечірній Київ" з 23-го серпня), В. Колодчин („Свобода", ЗСА, з 30-го вересня).

„На превеликий жаль, на форумі молоді дуже мало, особливо з боку західньої діяспори, та мабуть, і східньої, і з боку нашого внутрішнього українства" (В. Яворівський, „Україна молода" з 21-го серпня).

3. Питання про так званого „закордонного українця".

„... Ми обов'язково мусимо все це (мова йде про поняття „закордонного українця") обговорити, бо тут — проблема контактів наших закордонних українців з Україною" (І. Драч, „День" з 8-го серпня).

„У цьому контексті [питання про надання діяспорі статусу вихідців з України] йшлося й про можливість прийняття закону „Про „закордонного українця" („Україна молода" з 27-го серпня).

„... Не менш важливо визначити поняття „виходець з України" (В. Ільяхова, А. Скальський (Латвія), Є. Волицький (Литва), „Голос України" з 3-го вересня).

4. Проблеми світового українства.

„II Світовий форум... засвідчив, що світове українство існує. Його тільки треба зміцнити і поставити конкретну програму для ділової дії, замість балачок" (А. Лозинський, ЗСА, „Час/Time" з 11-го вересня).

„Ми маємо розвиватися одночасно і як Українська держава, і як світове товариство" (І. Драч, „Україна молода" з 20-го серпня).

„Ми хотіли б, щоб цей форум засвідчив, що світове українство сконсолідоване, що ми... розраховуємо на нього як на своє лобі" (М. Жулинський, „Україна молода", з 21-го серпня). „Ми повинні мати могутню політичну силу — світове українство ... ми зацікавлені в тому, ... аби створити світове українське лобі" (М. Жулинський, „Час" з 21-го серпня).

„Люди збиратимуться для того, щоб обговорити проблеми українства..." (В. Яворівський, „Україна молода" з 21-го серпня).

„Я вважаю, що Світовий форум повинен започаткувати ідеологію формування української політичної нації, реалізуючи наше законодавство у плані формування світової української сім'ї (І. Заєць, „Час" з 21-27-го серпня).

„Ми маємо піднести авторитет українства у світі, активізувати його роботу. А для цього потрібна допомога української держави та її уряду" (Д. Ціпивник, Канада).

„Закордонні українці вважають найпершим завданням піднесення іміджу держави у світі, виховання кадрів, зокрема наукових" (С. Козак, Польща, „Україна. Європа. Світ", з 21-27-го серпня).

На об'єднанні українства як необхідності національно-державної ваги наголошує В. Дурдинець („Вісті з України", з 7-го серпня).

(Закінчення буде)

Досягнення Л. Пастушок

Л. Пастушок

Вестборо, Масс. — Массачусетська електрична компанія повідомила про призначення кількох осіб на нові керівні становища, які увійшли в життя 1-го жовтня.

Серед них Лідію Пастушок призначено старшим віцепрезидентом відповідальним за послуги для клієнтів. Донедавна вона була віцепрезидентом для справ бизнесових послуг в околиці Північного побережжя і долини Меррімек. Л. Пастушок у згаданій фірмі працює вже 16 років і в тому часі займала різні становища, включно зі становищем президента стейтової електричної компанії Греніт і віцепрезидентом Компанії потужности Нової Англії.

Л. Пастушок є членом правління Кларкського університету, де вона отримала свій бакалавреат. Вона також здобула маґістерський ступінь з міського і районного плянування у Гарвардському університеті.

Массачусетська електрична компанія є найбільшим підприємством громадського користування та обслуговує 959,000 клієнтів у 146 громадах.

Комбатанти в Україні потребують нашої помочі

На днях появився на сторінках української преси заклик Суспільної Служби Комбатанта відносно традиційної листопадової збірки на українських воєнних інвалідів. Це благородне діло виконує ССК вже понад сорок років. Була надія, що ситуація зміниться, коли повстане незалежна українська держава, однак парадоксом є становище українського Уряду, коли йдеться про допомогу й охорону інвалідів нашої визвольної боротьби під час Другої світової війни. Через вороже наставлення фракції комуністичних депутатів у Верховній Раді, український Уряд після шістьох років незалежности не зумів наладнати належної фінансової і медичної допомоги воякам УПА, Дивізії „Галичина" і менших формацій, які боролися проти брунатного і червоного окупантів.

Сьогоднішня ситуація в Україні виглядає незрозумілою, коли брати до уваги жалюгідний стан тих, які боролися за кращу долю і визволення свого народу. Про їхню незавидну долю говорять ті, що мали нагоду з ними безпосередньо зустрічатися, і вони твердять, що „на їх змучених обличчях можна вичитати історію їхнього життя, вони майже всі інваліди, які відбули роки сибірської неволі і були постійно переслідувані, як 'буржуазні націоналісти', комуністичним режимом". Немає сумніву, що нам треба про них пам'ятати і по своїх спроможностях нести їм нашу поміч аж до того часу, коли прийде кінець впливів номенклятурного клану у Верховній Раді і вояки визвольної боротьби дістануть статус комбатантів, який зобов'язував би Уряд давати фінансову і медичну опіку, на яку вони собі заслужили.

Маючи на увазі, що розв'язку цього питання буде неможливо скоро полагодити, нам потрібно долучитися до старань ССК і відгукнутися на її заклик своїми пожертвами на листопадову збірку. Нехай ця листопадова збірка буде доказом, що ми вміємо оцінити борців за волю і незалежність України своїми щедрими датками на допомогу нашим інвалідам.

Осип Труш

Св. п. Б. Шкандрій-Бора

Св. п. Б. Шкандрій-Бора

В дні 20-го серпня ц.р. відійшов у вічність по довгій недузі в місті Лідс у Великій Британії член Т-ва Українських Літераторів у Великій Британії, св. п. поет Борис Шкандрій — Богдан Бора.

Б. Шкандрій народився 11-го квітня 1920 року в селі Павелчі (сьогодні Павлівка) Станиславівського повіту. У 1940 році закінчив українську гімназію у Станиславові, згодом навчався на педагогічних курсах у Станиславові і Коломиї. Де 1943 року вчителював у рідному селі, коли зголосився до Дивізії „Галичина", де після вишколів в ранзі хорунжого виїхав на фронт. Богдан Бора почав писати ще в гімназії. У 1940 році вийшла друком його перша збірка поезій „Поля". У полоні в Ріміні написав дві збірки поезій: „В дорозі" та „У вирію", що були видані в таборі на циклостилі. У 1947 році переїхав до Великої Британії, де після звільнення з полону включився у громадське життя, ставши головою Спілки Українських Учителів і Виховників; для шкіл українознавства написав методичний підручник. У 1972 році Союз Українців у Великій Британії видав повну збірку його поезій п. з. „Твердь і ніжність" із передмовою д-ра Святомира М. Фостуна, який високо оцінив його творчість. У 1982 році накладом Б-тва кол. Вояків 1 УД-УНА в Торонто і Об'єднання кол. Вояків-Українців у Великій Британії вийшла друком чергова збірка поезій п. з. „Буремні дні". Чимало його віршів були друковані в „Українській Думці", у „Визвольному Шляху" в Лондоні й інших часописах і журналах.

Похорону довершив 27-го серпня в місті Лідс о. Якуб'як і виголосив обширну прощальну проповідь, а в домі покійного відбулась тризна.

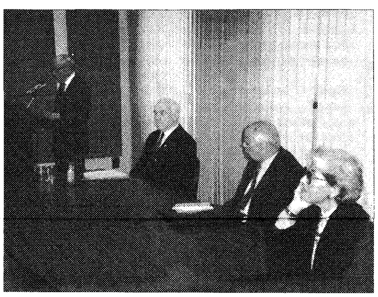
Богдан Бора залишив дружину Ольгу, синів — Мирослава, професора славістики у Вінніпеґу, та Олега, економіста, і п'ятеро внуків.

Покійний був прикладним патріотом, поетом з Божої ласки, творчість якого високо оцінила літературна критика.

Б. Шарко

В Ню Йорку відзначили 90-річчя з дня народин Р. Шухевича

Ню Йорк, Н.й. — Тут в приміщеннях Наукового Товариства Шевченка відбулося в неділю 21-го вересня святочне відзначення 90-річчя з дня народин генерала Романа Шухевича-Тараса Чупринки, командира УПА, яке влаштувало Середовище УГВР у формі окремої конференції.

Прелеґенти конференції у 90-річчя з дня народження Р. Шухевича: говорить д-р М. Прокоп, поруч нього сидять Є. Стахів, О. Гаврилюк і О. Кузьмович.
(Світлив Я. Кулинич)

Вщерть заповненій залі конференцію відкрив Євген Стахів, який попросив до слова першого доповідача, а це д-ра Мирослава Прокопа.

Вичерпна і повна історичних аналіз доповідь про Р. Шухевича, як організатора і керівника визвольної боротьби українського народу д-ра М. Прокопа дала слухачам можливість перейти разом із автором усі періоди життя командира УПА, що кожний зокрема та всі разом зложилися на характеристику цієї виїмкової людини, яку автор, однак, змалював, як людину дії, такого, що вмів поєднати усі прикмети політичного і військового провідника зі широким діяпазоном зацікавлення і повним зрозумінням для конкретних дій в політиці. Як реаліст Р. Шухевич, на думку д-р М. Прокопа оцінював, що в боротьбі із ворогом визвольне підпілля під його проводом вдержиться приблизно два роки. Так переконував він у останній зустрічі із доповідачем, яка вібулася на великому зборі УГВР в 1944 році. Дійсність показала, що учасники УПА витримали куди довше і на думку д-р М. Прокопа, це завдячується саме людині, яка керувала боротьбою, а це ген. Р. Шухевичеві.

Про перший етап військових дій ген. Р. Шухевича говорив другий доповідач Євген Стахів, який дав змістовне підложжя подій на Карпатській Україні в 38/39 роках, в яких провідну ролю відіграв Р. Шухевич. Слухачі з цікавістю слідкували за точним представленням настроїв та поодиноких виступів української спільноти Галичини в навечір'я подій на Карпатській Україні та участі в ній членів ОУН з Р. Шухевичем на передовому місці.

Д-р Орест Гаврилюк, голова Головної Пластової Ради і член пластового куреня „Чорноморці", до якого належав ген. Р. Шухевич, передав точно довгий період пластування Р. Шухевича, спершу короткий час у курені УСП „Лісові Чорти", а відтак як одного із основників разом із Ярославом Гладким Куреня УСП „Чорноморці", що мав за завдання ширити любов до водного пластування серед молоді Галичини і Волині. Він у своїй доповіді підкреслив ціле незаперечне значення, яке мали роки пластування на фізичні, а в першу чергу на моральні засади, що їх виробляє Пласт у молодих людей.

Останньою говорила Ольга Кузьмович про свої безпосередні зустрічі із ген. Р. Шухевичем та подала ряд коротких спогадів, які показали присутнім картину славного провідника і героя як веселої, теплої та товариської людини із виїмковим музичним талантом і вдачею, яка притягала усіх, хто мав щастя його пізнати не лише у безжурних передвоєнних роках Львова, але і опісля у повних напняття та небезпек часах, що так геройсько, але трагічно закінчилися для нього і для тисяч молодих людей, яких Р. Шухевич зумів запалити такою ж любов'ю до батьківщини, якою сам палав ціле своє коротке життя.

О. К.

Громада...

(Закінчення зі стор. 1)

ність. Така практика, згідно з документом, зміцнює демократію і громадянське суспільство.

„Громада", заснована у вересні як конструктивна опозиція до Президента Леоніда Кучми, останнім часом, за кілька місяців до парляментарних виборів, збільшила критику як Президента, так і Уряду.

Л. Кучма кілька днів перед тим заявив, що формування тіньових урядів є нормальним явищем, однак додав: „Хай дитина бавиться якою хоче іграшкою, лише б не плакала".

Міністром закордонних справ тіньового уряду став Олег Білорус, амбасадор у ЗСА в 1992-94 роках. Питаннями реґіональної політики зайнявся колишній посадник Києва Іван Салій, а маловідомий генерал-лейтенант Ігор Пустовій став міністром оборони.

Люди повинні побачити, що є альтернативи й іноді ці альтернативи не гірші, а кращі, сказала Ю. Тимошенко.

О. Білорус заявив, що спробує закінчити „торговельну війну" з Росією і обернути стратегічне партнерство зі ЗСА в рівноправне. „Ми не потребуємо нового 'старшого брата' замість Росії. Вашінґтон є нашим стратегічним партнером, однак наша співпраця повинна базуватися на рівності", — зазначив він.

Подарунок для преси в Україні

Вийшла з друку цікава книжка „Весна навіки" Оксани Сембай-Галицької. Книжка особлива тим, що в ній поміщені ніде не друковані листи одного з найвизначніших українських поетів XX століття Євгена Маланюка та спогади про нього. Дохід із книжок, які авторка передає Комітетові сприяння українській демократичній пресі в Україні, повністю призначений на допомогу нашій пресі в Україні, за що складаємо їй велике щире спасибі.

Кожний, хто складе на цю ціль даток не менший від ціни книжки (мінімальний кошт видання 20 дол.), матиме цю книжку як дарунок. Книжка нараховує 243 сторінок, має 32 світлин і численні фотокопії оригінальних листів.

Комітет звертається до всіх українців щиро прийняти цей щедрий дар, склавши свій даток на нашу пресу, яка дуже загрожена (а подекуди, ледве жевріє) антиукраїнською російськомовною та російською пресою чужої держави.

Комітет докладає великого зусилля, щоб підтримати так необхідну для національного утвердження української держави пресу, особливо в найбільш зрусифікованих реґіонах, як в Донецькому газету „Східній Часопис", „Дзвін Севастополя" в Севастополі, „Чорноморські Новини" в Одесі, а плянує комітет дати допомогу й іншим газетам. Коли 1993 року газеті „Літературна Україна" (Київ) загрожувало закриття через брак грошей, комітет протягом трьох років вислав редакції цієї газети 8, 500 дол., якими сплачувано борги, куповано папір, а в 1995 році куплено комп'ютер, на якому вже два роки газета складає текст і цим робить видання дешевшим. Завдяки нашій допомозі „Чорноморські Новини" того ж таки 1995 року купили комп'ютер і скеннер, „Вечірній Київ" передплатив газету для жертв Чорнобиля та журналістів-ветеранів, які не з їхньої вини, опинилися нижче лінії убогости, газета „Східній Часопис" на 10 випусків тижневика закупила папір, „Дзвін Севастополя" плянує винайняти приміщення для редакції, яка до цих пір знаходилася в однокімнатній квартирі редактора газети.

Разом комітет вислав в Україну безпосередньо редакціям понад 15,000 дол. — все, як то кажуть, до копійки, що міг зібрати літературно-мистецькими вечорами та щирими датками українців метрополії Дітройту й з інших міст.

Тепер дуже гостро стоять справи в Донецькому й взагалі на Донбасі, де здушують кожний національний прояв українців, але, як до нас пише редактор, „Східній Часопис" не здається, хоч лише „жевріє" через брак грошей на папір та інші потреби у видаванні газети.

Оцей вогник українства, що „жевріє" в Донецькому, ми своєю допомогою можемо перетворити в національний смолоскип — допомогти українцям Донбасу у їхній боротьбі за своє право у своїй державі.

Преса — це могутній засіб в боротьбі з антиукраїнськими силами й не менш могутній у формуванні національної свідомости широких мас населення України. Пам'ятаймо про це й допомагаймо нашій пресі.

Датки просимо висилати на руки касира комітету Юрія Розгона, а при тому просимо подавати свою адресу для отримання книжки „Весна навіки" Оксани Сембай-Галицької.

Адреса: Mr. Juij Rozhin, 34510 Richard „O", Sterling HTS., Mich. 48310.

Марія Гарасевич

МАЙСТЕРНЯ ГРИ НА БАНДУРІ В МЕНОРІ

Дженкінтовн, Па. — Тут у Менор Коледжі, 700 Фокс Чейс ровд, відбудеться дводенна інтенсивна майстерня гри на бандурі під керівництвом відомого бандуриста Юліяна Китастого, Уусуботу, 8-го листопада, від год. 9-ої ранку до 5-ої по полудні, а в неділю, 9-го листопада, від полудня до 5-ої год. по полудні. Учасники майстерні мусять мати свої бандури. Оплата за два дні 60 дол. Число учасників майстерні обмежене. За докладнішими інформаціями можна звертатися до Бюра професійного розвитку в Менор Коледжі на ч. телефону (215) 884-2218.

У СЬОМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої найдорожчої і незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУСІ і ПРАБАБУСІ

СВ. П.

СОФІЇ КОСТЮК

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в суботу, 15-го листопада 1997 р.
в українських католицьких церквах:

в соборі св. Софії в Римі;
в катедрі Пресвятої Родини в Лондоні;
в українській греко-католицькій церкві свв. апп. Петра і Павла в Сокалі, Україна;
в українській католицькій церкві Преображення ГНІХ у Денвері, Кольорадо, ЗСА.

Про молитви за спокій душі покійної просять

чоловік — ІВАН
сини — ЗОР'ЯН
— ОЛЕГ
— ХРИЗАНТ
з родинами.

КУРІННА СТАРШИНА 10-го КУРЕНЯ УЛАДУ ПЛАСТОВОГО СЕНІОРАТУ „ЧОРНОМОРЦІ"
У глибокому смутку повідомляє, що наш визначний член і невіджалуваний друг

бл. п.

пл. сен.

СТЕПАН ҐЕЛА

„МАРИСЬКА" ЧМ

відплив в останній рейд.

Замість квітів на могилу родина просить складати датки на Фонд Розвитку Морського Пластунства в Україні.
Чеки на „Plast, Inc." просимо слати до курінного скарбника:
Andrew Hadzewycz, 24 Conklin Ave., Morristown, NJ 07960.

Ділимося сумною вісткою, що 3-го листопада 1997 р. по довгій і тяжкій недузі на 56-му році життя відійшов від нас наш найдорожчий

бл. п.

БОГДАН КРЯК

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 7-го листопада 1997 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н.Дж. Тел.: (908) 375-5555.

ПОХОРОН в суботу, 8-го листопада з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. на цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишив у глибокому смутку:
маму — КАТЕРИНУ
дружину — ХРИСТИНУ
синів — МИХАЙЛА з родиною
— ЮРКА
брата — СТЕФАНА з родиною
та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні.

Замість квітів родина просить складати датки на JUVENILE DIABETES FOUNDATION і ПЛАСТ в Нюарку, Н. Дж.

З болем і смутком повідомляємо наше членство і українське громадянство, що в п'ятницю, 24-го жовтня 1997 р., помер у Львові

СЛ. П.

редактор

ПЕТРО ДУЖИЙ

Провідний член ОУН,

Співкерманич визвольної боротьби ОУН за УССД, редактор підпільних видань ОУН-УПА, в'язень тоталітарних режимів, два рази засуджений на кару смерти, схоплений у заґазованій криївці, активний політичний і громадський діяч до кінця свого трудолюбивого життя. Похований при великому здвизі львів'ян на Личаківському Цвинтарі дня 26-го жовтня 1997 р.

Родині покійного, ВШ. пані Марії, донькам Мирославі і Ларисі з чоловіками і внучками висловлюємо наше щиро-сердечне співчуття.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ У ЗСА

Св. п. О. Бучацький — громадянин, спортовець

Омелян Бучацький, син Олександра Бучацького і Марії Сосенко, народився 20-го березня 1918 року у Львові. Батько його був відомий громадський діяч, опікун молоді, скавтмастер Пласту, директор обох ремісничих бурс у Львові та один з найближчих співпрацівників Митрополита Андрея Шептицького.

О. Бучацький здав матуру в червні 1936 року в Академічній гімназії у Львові. До 1939 року студіював право у Львівському університеті ім. Казімежа Великого, тепер Державний університет ім. Івана Франка. Від 1939 до 1941 року студіював в Інституті Торгівлі у Львові. Змалечку активний спортовець — футбол, гокей, кошиківка, пінгпонг, завдяки принуці батька-фанатика спорту.

Від осені 1939 року він працював як професійний змагун-тренер в гокею у „Спартаку", в 1940 році „Буревісник", водночас змагун і тренер „ІРТ", всі у Львові. Від 1934 року член УСТ „Україна" Львів — футбол і гокей. Пізніше перейшов до УССК, „Львів" (1941-44). В 1938 році зробив початкові кроки в журналістиці у „Змагу", Львів і займався нею по сьогодні.

Оженився з Лесею Боднар 22-го лютого 1944 року. В липні 1944 року вони виїхали до Словаччини, до Братислави, де О. Бучацький грав професійно гокей до кінця лютого 1945 року. Згодом опинився в переходовому таборі в Ноймаркт-Оберпфальц, а відтак у Віссінгу біля Сойберсдорф. В листопаді 1945 року вони переселилися до Карсфельду, а відтак до Міттенвальду. В Карсфельді і Міттенвальді продовжували свою діяльність у спортовому УСТ „Лев" по вересень 1950 року, коли виемігрували до Австралії. Як змагун футболу, кошиківки (тренер), відбиванки, створив в 1948 році дружину гокею, яка мала великі успіхи. В той самий час грав і тренував Інсбрукер Айслауф Ферайн в Інсбруку, Австрія, до березня 1950 року. З тою дружиною подорожував до Італії, Швайцарії, Західної Німеччини, змагався проти німців, італійців, французів, канадців та американців. Був

Св. п. О. Бучацький

членом Ради Фізичної Культури (РФК), як також тренером збірної кошиківки.

Виемігрувавши до Австралії, продовжував дальше спортову діяльність в українському клюбі „Леви" Сідней, у відбиванці та футболі, як і в австралійській дружині „Лайонс", також у збірній Сіднею, в якій був кілька років тренером. Пізніше грав гокей в еміґрантській дружині „Бомберс", Сідней, майже в цілості зложеній з чехів, аж до його 51 року життя, останні чотири роки граючи зі старшим сином Романом, уродженцем Міттенвальду. Кільканадцять років „Бомберс" були найкращою дружиною гокею в Австралії.

В Австралії О. Бучацький працював на різних фабричних роботах. В 1954 році купив бакалійну крамницю, яку жінка провадила аж до 1976 року. Був продавцем нерухомостей, директором „Буч Пропрасті" (землі, будівель). Останніх сім років, здається єдиний в цілому світі українець, був менаджером компанії, яка займалася експортом з Австралії живої худоби (корови, вівці, коні, верблюди) до Азії і Африки. Від 1983 року — на пенсії.

Від самих початків брав активну участь в українському суспільному житті в різних організаціях, товариствах і цілий час продовжував дописувати до українських газет в Австралії, Західній Німеччині, ЗСА, Канаді, а також в Україні. Написав коло 1,000 статтей на різні теми (спорт, політика, економіка), репортажі, спомини, вів три і пів року сатиричну колонку „В країні коала бер". Був співредактором різних альманахів „РФК" (Баварія), „Вільна Думка" (Сідней), четвертий том Енциклопедії Української Діяспори — Австралія, „Бережанська Земля", „Українці в Австралії" — другий том. Написав історію українсього спорту в Австралії та працю про український спорт в роках 1939-44. Також написав цілий ряд оповідань, кільканадцять театральних скечів і був членом редакційної колегії і співредактором альманаха „Міттенвальд".

О. Бучацький був батьком двох синів: Романа, народженого 1-го грудня 1946 року в Єгер-касерне, Міттенвальд, і Олега, народженого 22-го квітня 1951 року в еміграційному таборі Грета, Ню Савт-Вейлс, Австралія. Старший — за професією індустріальний хемік, молодший — психолог і економіст. Написав книжку „Лідершип", до якої вступ написав президент Австралії Джан Говард.

Першого вересня 1997 року упокоївся в Бозі Омелян Бучацький в Сіднеї і був похований на українському кладовищі Бруквуд біля Сіднею.

Відійшов журналіст, спортовець, громадський діяч, патріот. Ми вдержували дружній конйакт у таборі переселенців в Карсфельді, а згодом у Міттенвальді, в Німеччині і в Австралії у Сіднею.

О. Бучацький, знаний як Мілько, відвідував Америку, останній раз на з'їзді міттенвальдців на „Верховині". У своєму трудолюбивому житті вмів викресати енергію, якою заставляв тих, які з ним працювали, тренували чи грали, до найбільшого зусилля. Ми грали футбол і кошиківку з українськими і чужоземними дружинами і в українській репрезентації. Мілько — один з найвизначніших гокеїстів його часу. Його оптимістичний підхід до всього створював атмосферу співпраці і довір'я. Праці над молоддю присвячував багато часу. О. Бучацький втримував добрі взаємини зі своїм приятелем багато років, журналістом, письменником і гокеїстом Олегом Лисяком, як також з редактором Петром Рогатинським.

Для України жив, працював, змагався, не жалів труду для неї, боронив її добре ім'я, бажав їй кращої долі, а передовсім волі. Картав за вживання російської мови в самостійній Україні, не толерував ментальности раба. В тому дусі працювали його дружина Олександра (Кікі) та сини Роман і Олег. Відвідини родини в Україні і участь у святкуваннях Т-ва „Україна" зробили на Мілька надзвичайне враження.

Бракуватиме О. Бучацького його дружині, синам, українській громаді. Наділений Богом талантами, зумів їх помножити для добра українського народу, України. Відійшла характерна і добра людина.

Нехай австралійська земля буде йому легкою!

Ярослав Дужий

Світличка 83-го Відділу СУА в Ню Йорку

Вже від довшого часу довкілля, серед якого виростає українська дитина, застановляє і турбує не лише батьків і бабусь чи дідусів, але всіх членів нашої спільноти. Всі ми є частиною українського народу і, співвідповідальні за його цілість, мусимо звертати увагу на його майбутнє.

Фатальних наслідків русифікації на рідних землях, викорінення національної свідомости більшевицьким окупантом, де жертвами падали тисячі українських дітей і молоді, не вдається виправити ще й досі. Наша молодь, вихована на еміграції, хоч живе у вільній країні, особливо за останніх двадцять років дуже швидким темпом денаціоналізується. Розмовною мовою є мова народу, серед якого вона живе і, забуваючи мимоволі свою рідну, відходить від рідних традицій, звичаїв, а — що також важливе — від рідної Церкви і народу. Упадок моралі, наркотики в країнах поселення і в Україні — це ті руйнуючі молоду людину чинники, що спричинюють брак пошани до родини і старших та спонукують її дуже вчасний відхід від родинного гнізда і початок не підготованого самостійного життя.

Невтомні виховники молодечих організацій не мають сили протидіяти загрозі, що гряде, без співпраці родини і цілої громади. Старші люди відходять, молодші бабині, дідусі і батьки майже всі далеко віддалені від українських центрів, зайняті професійною і громадською працею. „А що буде з нами?" — немов питають сотні маленьких цікавих оченят, в яких віддзеркалена чиста, невинна діточа душа. В першу чергу треба звернути всю увагу на ті меленькі „пелюстки" — улюбленці родин — та заспокоїти потреби їх маленького єства, яке в віці від 3-ох до 5-ти років формує свій характер і скоро приймає всі уваги чи науки та засвоює їх на все життя.

Дуже корисну працю в цьому напрямі виконують вже нечисленні українські світлички, які рівночасно є порятунком для молодих батьків. Треба тільки дитину привезти і дати її можливість хоч раз у тиждень побувати в колі своїх ровесників.

Світличка 83-го Відділу СУА працює і розвивається під опікою його виховної референтури та відбуває свої заняття щосуботи в приміщенні школи св. Юра в Ню Йорку. При виборі вчительок звертається увагу на їх підхід до дітей, досвід, лагідну вдачу і педагогічне знання. Діти мають заповнений час відповідним для них заняттям (малювання, спів, гри і забави, спільний сніданок і т. п.). При вході до кімнати є розмальований автобус і діти, відмічаючи свою присутність, вкладають свої світлини у віконця автобуса та співають відповідну пісеньку, а відходять теж із подібною процедурою додому.

Постійною вчителькою світлички є зараз Наталка Гуга, яка вже з'єднала собі дитячі серця. Довголітня виховна референтка 83-го Відділу, хореограф і вчителька народних танків Дарія Ґенза є душею і рушійною силою світлички: закуповує забавки і обладнання, провадить ігри і забави, які малята радо виконують під її енергійним проводом. Останні три роки адміністраторкою і опікункою світлички є Ірена Куровицька, яка при всій своїй важливій праці в Головній Управі СУА і Міжнародній Раді Жінок при Об'єднаних Націях знаходить час, щоб з рамени свого відділу присвятити увагу тим малесеньким громадянам. Спільно з вчителькою і виховною референткою вони виконують прекрасну працю. Цілий ряд імпрез відбито до часу — Різдво, Великдень, День Матері, День Подяки, Гарбузова забава та інші імпрези — відбуваються святково, з участю і при допомозі батьків. Така допомога і настанова зі сторони батьків є дуже важливі. Молоді батьки, новоприбулі батьки третього та часто четвертого поколінь діяспори в ім'я одної ідеї — під кличем „Бережім українську дитину для України!" — дружно і згідно співпрацюють. Як гарний жест молодих батьків — Таїсси і Андрія Раків треба відзначити закуплення ними українських букварів для малят у Світличці. Добре ілюстрована перша українська книжка для дитини є заохотою до читання українських книжок у майбутньому. Щасти, Боже, Світличці 83-го Відділу в такій корисній праці для добра української дитини!

Світличка 83-го Відділу СУА. Зліва-направо: вчителька Наталка Гуга, виховна референтка Дарія Ґенза, адміністраторка Ірена Куровицька.

Ольга Гаєцька

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

СТЕФАН КОЗАК член УНС Відділу 155-го в Джерзі Сіті, Н.Дж. помер 27-го червня 1997 року на 73-му році життя. Нар. 2-го серпня 1923 року в Елизабет, Н.Дж. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Гелен, дочок Керін Трейсі і Сандру Мітерко. Похорон відбувся 30-го червня 1997 року на цвинтарі Мт. Калварі в Линден, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар